

Dječji vrtić Ciciban

Podravska ulica 13, Bjelovar

043 214 070 i 043 226 224

Agencija za odgoj i obrazovanje

viša savjetnica mr.sc. Andreja Silić

Državni stručni skup za odgojitelje, stručne suradnike i ravnatelje u dječjim vrtićima:

Modeli odgovora na odgojno-obrazovne potrebe djece izložene riziku socijalne isključenosti u ustanovama ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja u Republici Hrvatskoj

Predstavljanje primjera dobre prakse:

Dječji vrtić Ciciban – Senka Ivanušec, ravnateljica; mr.sc. Branka Biketa Caktaš, stručna suradnica

Kontinuitet u obrazovanju i poticanje razvoja rane pismenosti od najranije dobi za svu djecu na području grada Bjelovara

Sažetak

Uključenost djece u programe ranog odgoja i obrazovanja donosi iznimnu dobrobit za svako dijete. Ta dobrobit se odražava na sva područja djetetovog razvoja te se iskazuje kroz implementaciju dobre odgojne prakse u predškolskim ustanovama. Stoga se smatra da je predškolsko razdoblje iznimno važno u djetetovom životu i obilježeno je intenzivnim rastom i razvojem te usvajanjem vještina i vrijednosti koje će dijete nositi kroz život. Uloga predškolskih ustanova postaje prepoznatljiva i predmet brojnih politika usmjerenih na razvojni diskurs djeteta i djetinjstva. To rezultira većom angažiranosti zajednice i podizanjem kvalitete rada u ustanovama. Ustanove ranog odgoja postaju otvorene i dostupne te se povećava uključenost djece u sustav ranog i predškolskog odgoja kroz redovite, posebne, alternativne i programe javnih potreba.

Primjer dobre prakse projekta koji povećava socijalnu uključenost djece na području grada Bjelovara je projekt „Vrtići po želji roditelja“ (naziv je odabrao nositelj projekta). Projekt pokriva Europska unija, Europski socijalni fond, operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020. Grad Bjelovar je nositelj projekta, a svi vrtići na području grada Bjelovara su partneri u projektu. DV Ciciban ima posebno verificirane programe koji se provode u poslijepodnevним satima

(poslijepodnevni rad i produljeni boravak) kategoriziran kao poludnevni program i poseban program u trajanju od tri sata u danu. Prednost prilikom upisa u program imaju djeca koja su imala potencijalni rizik od socijalne isključenosti (zbog geografske udaljenosti, ne postajanja programa i ustanova za djecu rane i predškolske dobi, roditelji slabijeg imovinskog statusa te administrativnih i drugih poteškoća).

Cilj ovog projekta je osiguravanje dobrobiti za dijete koja se prepoznaje kao : osobna, emocionalna, tjelesna, obrazovna i socijalna dobrobit djece. Kroz predviđene sadržaje njegujemo razvoj vrijednosti koje su temelj za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ciljeva od rane dobi pa sve do završetka školovanje djeteta. Jedan od bitnih ciljeva je razvoj rane pismenosti. Vrtić osigurava poticajno okruženje oplemenjeno istraživačkim centrima te prostorom i opremom koja potiče na aktivno učenje. Njeguje se humanizam i tolerancija u odnosu na potrebe drugih, prihvaćanje i međusobno uvažavanje.

Vrijednosti ovog projekta su promicanje inkluzivne prakse koju provode odgajatelji, logoped-defektolog i edukacijski rehabilitator.

Projekt donosi dobrobit za dijete (Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, 2015):

- **osobna, emocionalna i tjelesna** -subjektivan osjećaj zadovoljstva, razvoj i poticanje pozitivne psihologije kod djece, razvoj motoričkih vještina i sposobnosti, razvoj samostalnog mišljenja i djelovanja
- **obrazovna** -razvoj osobnih potencijala, kreativnosti, visoka angažiranost i uključenost djeteta
- **socijalna dobrobit**-razvijanje svih socijalnih kompetencija

Dobrobit za zajednicu i društvo:

- **ekonomska perspektiva** - temelji cjeloživotnog učenja, predškolsko doba, povećava dostignuće pojedinca, pa time i društva (Council of the EU, 2006).
- **obrazovna perspektiva** - ulazak u odgojno-obrazovni sustav smanjuje postotak napuštanja škola
- **socijalna perspektiva** – pohađanje programa predškolskih ustanova oblik je prevencije nasilja, pomaže boljim obiteljskim odnosima te zdravlju. Posebno pozitivni utjecaji vidljiviji su kod djece iz socijalno depriviranih obitelji, iz obitelji nižih ekonomskih mogućnosti, kod djece s teškoćama u razvoju, pri uključivanju djece drugih govornih područja isl.

Iskustva DV Ciciban temelje se na procesu uključivanja djece u ustanove i programe ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja u skladu s Preporukama Vijeća EU o visokokvalitetnim sustavima ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja (2019), posebice stavkom 4. koji govori o „koristi za svu djecu, osobito za djecu u nepovoljnom položaju“ (2019/C 189/02). Provedena SWOT analiza pokazuje snage i prednosti projekta u području utjecaja na razvoj djetetovih kompetencija te dobrobiti za dijete, obitelj i zajednicu. Promatrali smo proces uključivanja djece u programe kroz poziciju *Ja sam ok – ti si ok* (Žanko, 1999) obogaćujući prostor, njegujući odnose te kulturu ustanove.

Matković, Dobrotić i Baran (2018) donose istraživanje koje je utvrdilo da djeca koja su pohađala vrtićke programe dulje od godinu dana ostvaruju prosječno 22-35 bodova više na PISA testovima u usporedbi s vršnjacima koji nisu pohađali programe ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. Odgojno-obrazovni proces usmjeravali smo ka razvoju kompetencija i procesu učenja kroz igru temeljenu na socio-konstruktivističkoj teoriji učenja (Vygotsky). U prikazu prakse Dječjeg vrtića Ciciban donosimo segment utjecaja projekta na komunikacijske kompetencije i razvoj rane pismenosti kroz različite aktivnosti i suradnju s lokalnom zajednicom - Narodnom knjižnicom „Petar Preradović“ Bjelovar te bibliobusnom službom uz zajednički rad na virtualnoj slikovnici „Žuto-plavi biblić“, audio snimke različitih priča te Zoom sastanke čitanja i pripovijedanja.

Literatura:

Matković, T., Dobrotić, I., Baran, J. (2019). Što vrtić ima s tim? Pristup ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju i reprodukcija društvenih nejednakosti u redovnom školovanju: analiza podataka PISA i TIMSS istraživanja. *Revija za sociologiju*. 49 (1), 7-35.

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (NN 05/15). Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske.

Preporuke Vijeća od 22. svibnja 2019. o visokokvalitetnim sustavima ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. Službeni list Europske unije. C 189/4. Preuzeto s [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019H0605\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019H0605(01)&from=EN)

Žanko, N. (1999). *Osnove transakcijske analize*. Zagreb: Alinea.

Senka Ivanušec, ravnateljica

mr.sc. Branka Biketa Caktaš, stručna suradnica